

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 751/2017-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. decembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou MAPLE & FISH s. r. o., Dunajská 15/A, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Viliam Kara [REDACTED]hD., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26 Co 210/2014 z 31. marca 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 104/2016 z 31. mája 2017, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. augusta 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojich základných práv

podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej aj „krajský súd“) sp. zn. 26 Co 210/2014 z 31. marca 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 Cdo 104/2016 z 31. mája 2017.

2. Zo sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov boli vydané v konaní, v ktorom sa sťažovateľka vystupujúca v procesnom postavení navrhovateľky domáhala proti Slovenskému pozemkovému fondu Bratislava vydania viacerých nehnuteľností v zmysle zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam. Vo veci samej bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 C/149/2011 z 29. januára 2013 právoplatným 20. marca 2013. Vo výroku III tohto rozsudku okresný súd vyslovil, že o náhrade trov konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia. Uznesením sp. zn. 5 C 149/2011 zo 7. mája 2014 okresný súd rozhodol o trovách účastníkov konania tak, že *„Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.“* V dôsledku odvolania sťažovateľky rozhodol o trovách konania účastníkov krajský súd uznesením, ktoré je predmetom prieskumu ústavným súdom takto: *„Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa m e n í tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke náhradu trov konania, a to náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 7.613,58 eur k rukám jej splnomocnenkyne do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia.“*

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania vo výške 570,73 eur k rukám jej splnomocnenkyne do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia.“

3. Porušenie svojich práv sťažovateľka videla v rozhodnutí súdov o priznaní len časti uplatnených trov konania, a to len za úkony vykonané po spresnení žalobného petitu podaním z 28. mája 2012. Krajský súd jej teda odoprel *právo na priznanie trov právneho zastúpenia za úkony právnej pomoci, ktoré boli reálne vykonané. Vzhľadom na plný úspech sťažovateľky v konaní bola toho názoru, že „ odôvodnenie uznesenia krajského súdu v otázke práva na náhradu trov konania nekorešponduje s povinnosťou súdu uvedenou v*

ustanovení § 157 OSP (v súčasnosti obdobne ust. § 220 ods. 2 CSP) ani s judikatúrou ESLP, rozhodnutie krajského súdu o nepriznaní náhrady trov konania za všetky vykonané úkony je svojvoľné a arbitrárne a v rozpore so zásadami formálnej logiky...“.

4. Nespokojnosť s rozhodnutím krajského súdu vyjadrila sťažovateľka podaním dovolania. Najvyšší súd o jej dovolaní rozhodol uznesením sp. zn. 7 Cdo 104/2016 z 31. mája 2017 tak, že dovolanie odmietol pre jeho neprípustnosť podľa § 239, ako aj § 237 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a sťažovateľku zaviazal k náhrade trov dovolacieho konania odporcovi.

5. Pochybenie najvyššieho súdu sťažovateľka videla v nesprávnom vyhodnotení dôvodu zakladajúceho prípustnosť jej dovolania podľa § 237 písm. f) OSP, čo bolo v rozpore s viacerými jeho doterajšími rozhodnutiami (sp. zn. 3 Cdo 214/2010 z 25. októbra 2010, sp. zn. 5 Cdo 39/2010 z 12. októbra 2010 a sp. zn. 5 Cdo 71/2009 z 8. apríla 2010). Bola toho názoru, že jednotlivé dôvody prípustnosti dovolania uvedené v § 237 OSP treba vykladať tak, aby prostredníctvom nich bola poskytnutá plná ochrana práv uvedených v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo v namietanom uznesení najvyššieho súdu nebolo naplnené.

6. Sťažovateľka navrhla prijať sťažnosť na ďalšie konanie a vysloviť nález v znení:

„Ústavný súd Slovenskej republiky určuje, že uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 31.03.2015 spisová značka 26Co/210/2014-848 a uznesením Najvyššieho súdu SR 7Cdo 104/2016 zo dňa 31.05.2017, bolo porušené základné ľudské právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 31.03.2015 spisová značka 26Co/210/2014-848 a uznesenie Najvyššieho súdu SR 7Cdo 104/2016 zo dňa 31.05.2017 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Trnave na nové konanie.

Porušovatelia sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľovi trovy konania v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti nálezu.“

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

9. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

I. K námietke porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26 Co 210/2014 z 31. marca 2015

10. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu ústavný súd majúc na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru konštatuje, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému uzneseniu krajského je považovaná za zachovanú (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54).

11. Ako vyplýva zo sťažnosti sťažovateľky, k porušeniu uvedených práv malo dôjsť svojvoľným a arbitrárnym výkladom ustanovenia § 142 ods. 1 OSP účinného do 30. júna 2016. Preto pre posúdenie dôvodnosti sťažnosti je podstatné preskúmať, či výklad tohto ustanovenia § 142 ods. 1 OSP prezentovaný krajským súdom splňa požiadavku ústavnosti.

11.1 Podľa § 142 ods. 1 OSP účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

11.2 Podľa § 224 ods. 1 OSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

14. Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie (II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07). Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť. Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

15. Prostredníctvom čl. 46 ods. 1 ústavy sa zaručuje každému základné právo na súdnu a inú právnu ochranu. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania (napr. I. ÚS 48/05, II. ÚS 272/08) v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997). Práva na súdnu ochranu a v jeho rámci náhrady trov súdneho konania sa možno domáhať len spôsobom a v medziach zákona, ktorý upravuje podmienky na jej priznanie (čl. 51 ods. 1 ústavy).

16. Ústavný súd posudzuje problematiku náhrady trov konania zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o náhrade trov konania pristupuje len za celkom výnimočných okolností (IV. ÚS 248/08, IV. ÚS 182/09). Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o trovách konania iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania.

17. K porušeniu ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie by mohlo dôjsť rozhodnutím všeobecného súdu nielen tým, ak by tento fakticky odňal možnosť komukoľvek domáhať sa alebo brániť svoje právo na všeobecnom súde (napr. II. ÚS 8/01), ale aj tým, ak by tento súd rozhodol arbitrárne, bez náležitého odôvodnenia svojho rozhodnutia (napr. I. ÚS 241/07), alebo vtedy, ak by sa

pri výklade a aplikácii zákonného predpisu natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. III. ÚS 264/05).

18. Krajský súd svoje rozhodnutie, ktorým čiastočne vyhovel odvolaniu sťažovateľky, založil na tejto argumentácii:

„Odvolací súd sa nestotožňuje s rozhodnutím súdu prvého stupňa o náhrade trov konania, keď žiadnemu z účastníkov konania nebolo priznané právo na ich náhradu. Správnym a najmä spravodlivým by nebolo ani priznanie náhrady trov konania (resp. právneho zastúpenia) navrhovateľke vo vyčíslenej výške. Zo strany odporcu nebol daný dôvod na podanie návrhu na začatie konania, keď odporca s vydaním nehnuteľností súhlasil, avšak ich riadnemu vydaniu z jeho strany musela predchádzať ich riadna špecifikácia, čo už bolo úlohou navrhovateľky a navrhovateľka si túto svoju úlohu splnila až podaním z 28. mája 2012. Do tohto času neboli sporné nehnuteľnosti riadne identifikované, riadne ich neoznačila ani navrhovateľka atak potom ani odporca sa nemohol zaoberať ich riadnym vydaním. Rovnako nemohol odporca uzavrieť s navrhovateľkou mimosúdnu dohodu pred začatím súdneho konania v prejednávanej veci, ak v čase podania návrhu na začatie konania nebol dostatočne zrejмый a jasný predmet vydania (resp. konania). Návrh na začatie konania bol zjavne podaný z dôvodu zamedzenia uplynutia lehoty na navrátenie vlastníctva v zmysle reštitučného zákona (preklúzia). Odporca nikdy nespochybňoval právo navrhovateľky na navrátenie vlastníctva, ani to, že by nemal byť osobou povinnou nehnuteľnosti vydať a toto vlastníctvo navrhovateľke takto prinavrátiť. O tejto skutočnosti svedčí i fakt nepodania odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bolo vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam navrhovateľke vrátené...

Odvolací súd považuje za spravodlivé priznanie náhrady trov právneho zastúpenia navrhovateľke až od času, kedy presne a jasne identifikovala sporné nehnuteľnosti, t. j. nehnuteľnosti, ktorých vydanie žiadala, lebo bez jasnej identifikácie týchto nehnuteľností nebolo možné od odporcu spravodlivo žiadať ich vydanie. Až vykonanie takýchto úkonov v konaní, t. j. tých, ktoré nasledovali po zmene návrhu na začatie konania, možno považovať za účelné a v súlade so zásadou hospodárnosti. Úspech navrhovateľky po takejto zmene návrhu na začatie konania je nepopierateľný a nespochybniteľný, je však potrebné zohľadniť, že v čase podania pôvodného návrhu na začatie konania navrhovateľka nemala

šancu byť úspešná a trvalo jej ďalších 5 rokov, kým zmenila návrh do takej podoby, v ktorej úspešným byť mohol.“

19. V súvislosti s rozhodnutím o trovách celého konania – prvoinštančného a odvolacieho – dospel krajský súd k záveru o dôvodnosti nepriznania časti trov konania sťažovateľky pre ich neúčelnosť. Prihliadol na skutočnosť, že čo sa týka parciel, ktoré boli v tomto konaní vydané, mohla byť uzavretá dohoda pred podaním návrhu na súd, avšak iba za predpokladu, že žiadané nehnuteľnosti by sťažovateľka označila tak, aby boli spôsobilé na vydanie. K nezameniteľnej špecifikácii žiadaných nehnuteľností však pristúpila až po 5 rokoch trvania sporu, preto až od tohto obdobia posúdil krajský súd trovy právneho zastúpenia ako účelné.

20. Interpretáciu § 142 ods. 1 OSP krajským súdom z pohľadu účelovosti nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za odporujúcu citovaným článkom ústavy a dohovoru. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto odôvodnenia. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Účelom priznania, resp. nepriznania trov konania je sankcia voči porušovateľovi právnej normy. Význam takejto sankcie je potrebné vidieť v hrozbe majetkového postihu pre prípad porušenia právnej normy, teda v jej preventívnej funkcii a tiež v úsilí rýchleho a efektívneho riešenia už vzniknutého konfliktu medzi stranami sporu, teda v čo možno najrýchlejšom nastolení ich právnej istoty. To okrem iného predpokladá procesnú pripravenosť strán sporu, čo zákonodarca vyjadril aj v § 142 ods. 1 OSP slovným spojením „... potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva...“. Pokiaľ krajský súd nepriznal trovy konania sťažovateľke aj za úkony právnej služby predchádzajúce vymedzeniu predmetu sporu ako neúčelné, zohľadnil tak vo svojom rozhodnutí procesnú nepripravenosť sťažovateľky, čo nevykazuje znaky neústavnosti.

21. V súvislosti s námietkou sťažovateľky, že „... V tomto prípade sa krajský súd nedôvodne odklonil od súdnej praxe, keď Sťažovateľovi ako úspešnému účastníkovi

nepriznal právo na náhradu trov konania v celom rozsahu...“, ústavný súd zopakujúc svoj ustálený právny názor, že nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva a môže zasahovať do výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov všeobecnými súdmi len v prípadoch, keď sa ich výklad vyznačuje svojvôľou a zjavnou neodôvodnenosťou do tej miery, že to má za následok porušenie základného práva alebo slobody, považuje za potrebné uviesť, že plný úspech vo veci neznamena priznanie všetkých vynaložených trov konania, ako sa mylne domnieva sťažovateľka.

22. Trovami konania sú iba tie výdavky, ktoré majú priamu súvislosť s uplatňovaním alebo bránením práva, t. j. výdavky, ktoré boli súdu riadne preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené. Osobitne je účelnosť a odôvodnenosť výdavkov na tarifnú odmenu advokáta posudzovaná vo vzťahu k jednotlivým úkonom právnych služieb v rámci sporového konania, ktorým reštitučné konanie nepochybne je. Požiadavka na účelnosť výdavkov v sporovom konaní súvisí s eliminovaním nadbytočných a neprimeraných trov konania.

23. Keďže ústavný súd v prípade napadnutého uznesenia krajského súdu nezistil ani odklon od ustálenej rozhodovacej praxe, ani prejav svojvôle, resp. zjavnej neodôvodnenosti nezistil, nepovažoval v danom prípade argumentáciu sťažovateľky za spôsobilú na to, aby len na jej základe bolo možné toto uznesenie hodnotiť ako ústavne neakceptovateľné a neutržateľné (IV. ÚS 574/2013).

24. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03). Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej judikatúry vyslovil, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamena, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil

III/1997). Z uvedeného však nevyplýva záruka vydania rozhodnutia v súlade s právnym názorom sťažovateľky.

25. Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

26. Podľa § 167 ods. 2 OSP ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

27. Vychádzajúc z už uvedeného ústavný súd nevzhladol v uznesení krajského súdu porušenie práva sťažovateľky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil dostatočnou právnou a faktickou argumentáciou, ktorá je sprevádzaná logickou súvislosťou. Preto bola sťažnosť sťažovateľky v tejto časti vyhodnotená ako zjavne neopodstatnená.

II. K námietke porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 104/2016 z 31. mája 2017

28. Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Jednako tieto pravidlá alebo ich používanie nemôžu týmto osobám zabrániť, aby využili existujúci opravný prostriedok (napr. I. ÚS 4/00; vec Pérez De Rada Cavanilles c. Španielsko, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. 10. 1998).

29. Otázku posúdenia prípustnosti dovolania rieši zákon. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľky v prípade, ak zákonné pravidlá dovolanie nepripúšťajú (*mutatis mutandis* IV. ÚS 35/02). Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označeného práva sťažovateľky.

30. Z relevantnej časti napadnutého uznesenia (bod 8 a nasl.) vyplýva, že najvyšší súd odmietnutie dovolania sťažovateľky odôvodnil tým, že ide o dovolanie podané proti uzneseniu o trovách konania pred nadobudnutím účinnosti Civilného sporového poriadku, preto v zmysle § 239 OSP účinného do 30. júna 2016 nie je prípustné, keďže takéto uznesenie je podľa § 239 ods. 3 OSP zaradené medzi uznesenia, v prípade ktorých je prípustnosť dovolania výslovne vylúčená. K sťažovateľkou tvrdným dôvodom dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP (odňatie možnosti konať pred súdom) najvyšší súd uviedol:

„Dovolaťka v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. namieta, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, svoje závery ani dostatočne neodôvodnil, v dôsledku čoho je napadnuté uznesenie nepreskúmateľné, zmätočné a arbitrárne. Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016, skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. i) O. s. p. Dovolací súd však nezistil, že by o takýto prípad v prejednávanej veci išlo; odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje zreteľné vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie, ktoré spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Pokiaľ je v dovolaní žalobkyne namietaná aj iná vada, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, je potrebné uviesť, že táto bola do 30. júna 2016 považovaná za relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. b) O. s. p.), ktorý však prípustnosť dovolania nezakladal (vid' viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 3 Cdo 219/2013,

3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011).

Za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania nebolo možné považovať nesprávne právne posúdenie veci; k záveru, že nesprávne právne posúdenie nie je vadou podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. najvyšší súd dospel už dávnejšie vo viacerých rozhodnutiach - vid' najmä R 54/2012, ako aj rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014. Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorý by v prípade opodstatnenosti mal za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia; samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vadách konania podľa § 237 ods. 1 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Posúdenie, či súdy (nc) použili správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretovali alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodili (ne)správne právne závery, by tak prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesné prípustné. O taký prípad ale v prejednávanej veci nejde.“

31. Na tomto mieste je dôvodné uviesť, že do obsahu práva na súdnu ochranu nepochybne patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi konania poskytuje v dovolacom konaní, t. j. v konaní, v ktorom sa na základe mimoriadneho opravného prostriedku domáha ochrany pred dovolacím súdom z dôvodov, ktoré výslovne upravuje procesné právo. Ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom na poskytnutie ochrany v mimoriadnom opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť v rozsahu, v akom sa preukáže existencia dôvodu na poskytnutie súdnej ochrany v takom konaní (II. ÚS 249/05, III. ÚS 171/06 III. ÚS 307/07, III. ÚS 240/09).

32. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu.

33. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu konštatuje, že právne závery, na ktorých je rozhodnutie založené, nemožno hodnotiť ako arbitrárne. Najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnil, prečo v danom prípade nie je založený sťažovateľkou tvrdený dôvod prípustnosti jej dovolania podľa § 237

ods. 1 písm. f) OSP. Namietanú nepreskúmateľnosť rozhodnutia považoval v zmysle ustálenej judikatúry najvyššieho súdu nie za procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP, ale za tzv. inú vadu konania, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu preto nemožno považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na spravodlivý súdny proces. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd v napadnutom uznesení zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlil právne závery, ku ktorým dospel, a tie sú z ústavnoprávneho hľadiska udržateľné.

34. Nesúhlas sťažovateľky s obsahom namietaného uznesenia najvyššieho súdu nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom (IV. ÚS 329/04, II. ÚS 106/05, III. ÚS 32/07, III. ÚS 302/09, III. ÚS 75/2010).

35. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak sťažnosť aj v tejto časti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

36. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľky nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu však v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. decembra 2017